

Südinaqumus nemppreti: |
Jelgawa, Leelaja eelā № 10 jun⁹ pe
Lankowska un Līkopa lgeem, Leelaja eelā
№ 7, Helmjsinga namā, un Rīhgā, J. G.
C. Kapteina lga grahmatu bode, Gelsch-
Rihgas Leelaja Lehnini eelā № 10.

Makfa par fludinajumeem:
8 kap. par fiéku rafstu rindinu; pahr
tulkoéchana if fiéchahim walodahim
par briéhu.

Latv. Aw. war apstellet:
Jelgawā: Pee Lankowška un Līkopa lgeem, Lielajā cclā № 7, „Latv. Aw.” efspebīzijā. —
Reepaja: Emīla Boegedinga grahmatu vodē, pee tīrgus platīža. — **Waustā:** Steina
 lga apiceklā un Ķd. Drengera lga vodē. — **Talsfōs:** J. Hirsfjmana lga un H. Löwa
 lga grahm, vodē. — **Kuldīga:** Ģerd. Besthorna lga grahm, vodē. — **Dobele:** J. Da-
 widofška lga vodē. — **Saldū:** Stepermana lga grahm, vodē.

Fantasticu Amises.

71. *gada-gahjums.*

Nihgā: Hoerſchelmana lga grahmatu bode, Wehwerti eelā № 6.; J. E. G. Kapteina lga grahm. bode, Gelsch-Nihg. Veel. Rehnian eelā № 10; W. F. Häckera drukatavā, Pa-lejas eelā № 3. — **Gelsch un ahrsemē:** Rudolfa Mosses lga wiſas eſpedizijās. — **Walmeera:** Hyren'a lga grahm. bode. — **Waltā:** M. Rudolfa lga grahm. bode. — **Beſ tam:** pec zeen. mahzitajeem — tillab Widsemē, lä ari Nursemē.

Strahdneeku speeschanahs us pilsehti

Strahdneelu nopyuhſchanahs: „Kur nemſim darbu un pelnu?!” — kā rāhdahs, ſahl palikt arweenu gadu pa gadam gruhtaka. Bijagan laiks, tur Jelgawā un zitās pilſehtās pēhž labeem strahdneeteem mēkleht mēkleja, bet lauzineelu īaudis tad wehl bija zeetaki faiſtū pee ūweem pagasteem. Pāfes likumeem iſnahkot, leeta palila gitada, jo daſchi atſtahja ūawus pagastus un dewahs uſ Jelgawu, wajari wehl tahtaku — uſ Rīhgu, — tomehr ne wiſai leela daudsumā, jo ari uſ lauteem toreiſ bija zitadi laiki, zitadas buhſchanas, neka tagad. Toreiſ wehl ſemi apstrahdaja uſ trim laukeem, un ne zitadi, kā ar tehw̄ iehw̄ arkleem, pee kam pee iſkatra ſirga waijadſeja ūawa wihra. Bes tam wehl riju kulschanas, kā ari waſara un rūdens prafija arweenu weenadu, peeteekoſchu darba ſpehku. Īapat ari pee plaužchanas bija waijadſigs daudz wairak strahdneelu, neka tagad. Zaur to nu, protams, ſemkopibas strahdneeli tika turpat uſ laukeem arweenu patureti, un pilſehtās gan reti kad tapa ūhis gruhtais strahdneelu jautajeens jeb

— labaki žalot — nopohtees: „Kur nemšim darbu un pelnu?!” — dīrdeits. Bet raug', pažaule netas nestahw uſ weetas, bet arweenu kuſtahs, waj nu uſ preeſchu, waj atpakat. Laiki grosijahs. Izglītībai attihjotees, žahla ari semkopju faimneeki ſpert prahwus žolus uſ preeſchu. Biju pirms kluhgu ezeſčas tila atmētas un to weeta dīlē tapu ezeſčas žataſitas, ar turahm ahraki un dauds labaki ſemi ſa-ezeja. Tas bija pirmais žolis. Pehz tam nahza otrs. Atmeta tehw' tehwu arklus un žahla leetāt arklus, pehz ahrēmju mudula taisitus. Ģežahkumā leetāja gan maſōs weenjuhgus, tā žauktos „bužinus”, wehlak diwjuhgus, un tagad nu tee ir daſch' uedaſchadi, weeni pat otreem labaki, gan ar trūm, gan ižcheireem lemežcheem. Pehz tagadejā parauga gan negu ſpehla waijaga dauds leelata, nela ſenāt, bet ar gilweku darba ſpehju ir zikadi; tas tagad war buht un ari ir gandrihs uſ puſi maſak, nela ſenāt; jo tagad dauds darbu teek paſtrahdati ar maſchinahm, kuri pee tam gilweku ſpehls arweenu atleekahs, un tā nu ari tagad dauds maſak kaļpu uſ laukeem teek turets, nela ſenāt; jo tagad daudz pee tam peepalihds ne ween ſemkopibas jaun-eerīhkoſa laukzaimueziba uſ waitak laukeem, bet ari daſchadas ſemkopibas maſchinās. Tā nu ſeme tagad teek ar jaun-eerīhkoſahm ſemkopibas leetahm dauds labaki, ahraki un lehtaki ar dauds maſaku gilweku darba ſpehku apſtrahdata, nela wegzō laikds. Zaur to nu nahk, ka ſtrahdneku laudis uſ laukeem leeliftam atleek, un ūcheem nu, tur darba un pelnas ne-atrodot, ir jadodahs uſ pilſehtahm, tur to mekle. Tā tad nu iſnahk wiſs otrati: Šenāt darba ſtrahdneeki tila uſ laukeem un pilſehtās mekleti, — tad, protams, netika augſčminetais jautajeens gandrihs nelad dīrdeits, bet tagad nu darba ſtrahdneeki mekle darbu, un protams, ka nu pee tam noteet konfurenze ſtrahdneku paſchu starpā. Tapehz nu tagad tik daudzi dīrdam, ūhīdotees pažr darba truhlumu, un tapehz ari tik daudzi tagad redžami, bez darba blandotees aplahrt.

Komehr — jo gruhti laisti, jo masak darba, — jo ne-apdomigis
ir daschi strahdneek! Ta tcho pawafar, Jurgeem pa-eijot, atkal redsams,

ka waitak dsiantu ir eenahkuschas pilsehtā un apmetuschahs us dsihwī, us darbu un pečnu zeredamas. Katram gan ir fawa laime, bet ar-weenu tā mehds buht, ka, kad laimi mēkļē, tad ta flehpjahs un behg. Laime ir tilai maldu uguns, kas winas melletaju un īehreju beidsot eewed purwā. Tāpat tas ir ar daſcheem ūlwekeem, kuri atſtahj fawu lauzineelu, lai ari ne wiſai labo, dsihwī un dodahs pilsehtās, nemās ne-apdomadami, ka teitan pilsehtā us akmeneem nefkreen wiſ, ka aij beeſ'putras kalneem „Leiputrija”, zepti baloschi mutē, bet tē wiſis ir ūuhri, gruhti japelna un peetizigi jataupa, ja grib, lai maises kumasina nelad nepeetrūktu. Protams, wiſeem eenahzejeem gan to newar wiſ pahrmest, jo daſchadi apſtahli jau gadahs; bet man ir ūinams tagad starp eenahzejeem tahdi, kas pateesi nebija wiſ ūpeeti, pilsehtā nahkt dsihwot un us dauds daiba un bagatas pečnas zeret, bet kureem ūawā dſiuntē bija fawa droſcha pajumte, un buhtu ari darbs bijis, ja tik buhtu bijuschi peetizigi strahdneeki. Bet ūhee, ūk man ūinams, atſtahja fawu parasto lauku dsihwī un eedewahs pilsehtā, zeredami us labu laimi. Nedēſim, waj laimes mahte ūchos ari teitan kad atminehs! — Schinis laikos darba strahdneeleem ari jabuht prahligeem wiſā dsiwē, un japrots — ne ūeen strahdat, bet ari — taupit. Kad wiſa dsihwe, ja no leekas iſſchlehr-dibas pratihs iſſfargatees, tam ari ees us preekšchu, waj us laukeem, waj ari pilsehtā dsihwojot. Ka ūelgawā ūcho pawafar' truhki darba, to ūeerahda tas, ka prahwali pulzini darba wiheru ne ūen atpakał nobrauzas us ūoleem, kur laždi podratischi teem'darbu ūefolijs. Ja nu jau ūheijenes strahdneeki brauz us ūituteni, darbu ūeklet, waj tad naw neprahiba, atkāl teitan no jauna strahdneelu pulku ūawairot! Žeru, ka daſchū laimes īehreju ujmambu buhſchu us ūcho ūeetu ūaur ūchihm ūindinahm ūeeteeloſchi greeſis, un tamdeht wehl tikai tas ir ja-atsgahdina, ka tagad darba laudis us laukeem ūabaki pahrtēk un ir dauds bagatali, ūekā pilsehtas, ja tik naw ūuktri ūelnit un taupit. Turpreti pilsehtās ūlweki war ahtrakt eekriſt ūahrdinaschanās un poſtā un nogrimt wiſsemakā un ūlktakā ūahwokli, kas us laukeem tik drihi wiſ tā ūenoteek.

Vadomi teefas leetās.

22. Jautajums: Mehs ejam fawam tehwam diwi meitaē. Mana mahja, par manim wezaka, ir eeprežeta kahdās Krone mahjās par faimneezi un mantojuſi no tehwa, ko tas winai folija dot lihdsā. — Tamdekt nu lihdsu: Waj mānam tehwam buhtu eespehjams, fawm wehlešchanos iſpildit, waj nē, proti man, fā jaunakai meitai, fawm Krone mahjas aidot, kas jau eepirktaſ pat dsimtu? **J. B.**

Atribilde: Behz likuma ir jautataja un winas mahsa pa weenlihdsigahm datahm fawa tehwa mantineezes. Winas ta tad ari mahjas mantos pa weenlihdsigahm datahm. Bet ar to naw wis teikts, ka tehws fawas mahjas nedrihksstu pahrdot. Winsch to war darit. Ari jaunakajai meitai winsch tahs war pahrdot. Tomehr schai sinā waijaga domenu waldes attaujas, un ja pirlschanas kontrakts ir isdots, tad kamerpalatas atwehles. Bet par welti atdot, jeb dahwinat, tehws tahn mahjas nedrihksfis wis, tamdehlt ka winu wehrtiba, kā do-

majams, istaifa wairak neka getorto dalu no tehwa mantibas. (Kursemes semneek. lik. § 140.). Tamlihdsas zaur testamentu tehws war fawai wezakajai meitai tilai tik dauds atraut no mantojuma, ka wina wehl arweenu dabon puji no ta, zif wina buhtu mantojuji, ja nekahda testamenta nebuhtu tigis taifits. (Kursemes semneek. lik. § 130.). Winai newar zaur testamentu ta tad wairak tapt atrauts, neka tilai puje no winas lismigahs mantojuma dalas.

23. Jauta jums: Mehs ejam sawam tehwam diwi dehli. Es, tas wezakais, ejmu 20 gadu wezs, un mans bralis ir 18 gadu wezs. — Tad nu luhdsu padomu: Schini gadā es gribetu peedalitees pee loseshanas, — waj mani peenemtu, waj nē? Ejmu peerafkstis pee lahma pagasta Aisputes aprinkī. Galoknitis.

Atbilde: Jautatajs, kā redsams, grib sināt, waj winam kara deenesta sinā, d'simta s apstāhku dehī, kahds atweeglinajums ļerams. — Tā ka wika brahlis tai laikā, kad winam jalosē, jau 18 gadu vecs, tad tam naw nekahdā atweeglinajuma.

24. Jautajums: Preihsch mana septiņā gada kahds manas mahtes radineeks mani pee pagasta teesās norakstija par sawu dehlu un mantineelu, wehledamees, lai es wehl kahdu laiku paleku pee sawa tehwa. Bet pehz tam nomira wina ūewa. Winsch atkal apprezejahs no jauna. No otrahs ūewas winam peedīma 2 dehli un 1 meita. Tagad nu winsch ūaka, ka mani wairīs negribot par dehlu; jo winam pascham efot dehls, kam warot ūawas mahjas atdot. — Tad nu luhdsu: Waj es waru mantot wina mahjas, waj nē, un waj winsch tāhs war atdot ūawam meesigajam dehlam, kad tas nāk pilnībā gaddīs, bes ka man tur buhtu kahda teesība? Kāhda ūeklītā es teeku cieskaitīts kara-klaušības sinā? Waj winsch war mani tik weegli un ahtri atraidit, kad es to negribu?

Ait bilde: Ja adoptīja notikuši likumīgā lāhtībā, tad adoptēretais turams par lihdsigu mēsīgam behrnam. (Vārtijas priwatlikumu 187. art.). Tā tad winam ir tāhdas pat mantosčanas teesības, kā mēsīgam behrnam. Bet tik pat mās, kā mēsīgais behrns, winsīch tehnu war aiskawet, fawas mahjas pahrdot. Ja tehnu fawas mahjas lāhdam atdod par welti, jeb dāhwina, waj winas lāhdam norāsta testamentā, fawa adoptēretā behrna mantosčanas teesības aislāhīrdams, tad šis pehz tehnu nahwes war pahr tāhdu darīshānu zelt suhdsību. (Kurzemes īmēnei likumu § 130. un 140.). — Kara-slausības finā adoptēretais behrns peeder tīkla fawu mēsīgo, kā arī fawu adoptījās wezāku dīsimtai. (Vārtijas priwatlikumu 187. un 189. art.). Tā tad winam ir teesība, tīkla to atweeglinajumu dabut, kas tam pehz weenās dīsimtas buhīchanāhm peenahīlahs, kā arī to, kas winam pehz otras dīsimtas buhīchanāhm jadabon. Waj jautakajam peenahīlahs lahds atweeglinajums, to newaram fināt, tamdehļ kā winsīch wišu pee tam waijadsīgo naw smalki iſtahstījis.

25. Jautajums: Vai meschakungs var uslīst ūdu, kad es
vis sava grunts-gabala ķeru mescha lopus, sā irbes, teterus, ja-
ķus u. t. t.? — i 8.

Ede paškatiyahs us fungu namu. Tur neweena neredsja. Logi bija aiflahti ar aiflaramem, farstahs faules deht. Tur Aitaram wajaga buht! wina domaja. Tur winam wajaga buht, kopā ar augsteem weesem, un ilgi wehl buhs, kamehr wian redsehs, — pehj pus-deenas tilai wiashq iynahts ahrā, runu iuret, fa fata.

Bet Edei té nebija wiſai teſa. Nekahdi augſti ween nebija atnahkuſchi. — tikai Irwines mahzitajs ar ſawu maſti un ſawahm mahſam ween, — un Arturs nebija wiſ eelzhejās iſtabās. Pee muischaſ atraðahs wejs kloſteris, kureſch wehl labi bija uſtrejees, no ſenlaikem. Schihs ehkas wehſajōs kruſta gaangōs galdi bija fariſloti preeſch pus-deenaſ, un ſcheit Domnitorna mantineels ſtaigaja aplaht ar Irwines lungu un tam iſrahdija un iſſlaidroja, tur un lahođa tahtiba laudis taps fehdinati. Té bija ſewiſchki galdi preeſch wejſchreem, ſewiſchki preeſch leelajeem nomineeleem, ſewiſchki galdi preeſch buhdneeleem un ſalneem un preeſch ſeemohni un muu behraneem.

"Bet juhs redsejeet wifus! Juhs tak nahkseet man libdza, pehz pusdeenas, lad atmalkchu, sawu piruno runu turei?" Arturs laipn uraista.

"Sinams, sinams," mahžitajs atbildēja, "juhſu runa man ja-
dīrd!"

tad gribot Adamam atdot ujsaudžibū pahr mesču. Gribot wišam folit 6 tublus par nedeku un dor jayjamo ſirgu turklahti. Kad tikai ta wišam buhtu wojadſig, wiſčph to dabutu žphē muisčā. Man ſchleet, ka weztehwōs no paſčha eefahkuma jau ir no manijis, ka tas buhtu wišam par labu, ja dabutu Adamu raja weetā. Bet rāhdahs, ta tur bija paprečiſchu kahds ſchlehrflis ja pahrwar, kas bija eeweeſees ſtarp wišu un Adamu, — nejinu, tamdeht. Bet bes tam wiſčph arwenu

„Nu, ko tad Adams fata?“ māģītājs jautāja. — *Waj wiensh grib*

"Man pah̄t to bija fawa ſchaubifchanahs. Papreelschu wiſſch
ihſii ſā negribeja, tad ar wiſſu pah̄t to runaju, fuzidams, la neſinor,
waj wareſhot manam weſtehwam iſdifiwot pa prah̄tam. Bet eo wi-
nam luhdſu, lai tas man to dara pat patiſchanu, ſcho weetū ne-
atſtumit, ja ta winam iſtahditos pa prah̄tam. Tad wiſſch fuzija, la
ſchi weeta tam buhiu loti patiſhama, — ta buhiu kahds wirjeens uj
auaſdu wiqa dūhme un wiſſch tad morelu to ildebit lo ion ſeu

